

ELS OBRERS D'OCTUBRE

Barricada aixecada al carrer del Vidre amb motiu de la greu crisi política anomenada Fets d'Octubre de 1934. 6 d'octubre de 1934. Autor: Brangulí. Referència: ANC1-42-N-23991

Nom alumne/a:	
Grup / Matèria:	
Data:	

1. INTRODUCCIÓ A L'ACTIVITAT

L'any 1934 va ser un període convuls en la història del nostre país. En un context econòmic i social difícil, i després de la victòria dels partits de dreta, a les eleccions generals de 1933, es va donar un clima de confrontació que esclatà en una situació de caire revolucionari, principalment a Catalunya i Astúries, que seria anomenada fets d'octubre de 1934.

A Catalunya els fets d'octubre venen marcats per diferents factors, entre els quals destaquem:

- Govern de dretes, sorgit de les eleccions de novembre del 1933. Crisi de govern i nomenament de tres membres de la CEDA a primers d'octubre del 1934.
- Ascens del feixisme a Europa
- Vagues d'obers arreu de Catalunya i altres parts de l'Estat, controlades per les forces de seguretat, barricades, enfrontaments als carrers i accions anticlericals. La guàrdia civil custòdia les fàbriques per protegir-les dels obrers en vaga.
- Enfrontament a Catalunya entre els rabassaires i els propietaris de la terra.
- El conflicte de competències per l'aplicació de l'Estatut, entre el govern central i el de La Generalitat que s'evidencien en la tramitació de la llei de contractes de conreu.
- El discurs de Lluís Companys el dia 6 d'octubre de 1934 que és interpretat pel govern de Madrid com un intent secessionista
- La divisió de les forces de seguretat entre la fidelitat a la República i la fidelitat a la Generalitat de Catalunya

Quin rol tenen els obrers en els fets d'octubre?

Quins són els motius de convocatòria de la vaga convocada per l'Aliança Obrera? Quins sectors professionals s'hi afegixen? En quines zones és més seguida?

En aquesta activitat s'aprofundirà en les vagues obreres i el seu rol en el context dels Fets d'Octubre.

Es treballarà fonamentalment a partir de documents conservats a l'Arxiu Nacional de Catalunya que es poden consultar en línia, a través dels cercadors ANC@ula i Arxius en Línia.

Per ampliar la recerca es pot consultar:

[Relació de documents seleccionats](#)

[ANC@ula](#)

[Arxius en línia](#)

2. INICIEM LA RECERCA

2.1. El context de les reivindicacions obreres

- Els primers anys 30, el moviment anarcosindicalista liderat per la CNT, va realitzar diversos episodis revolucionaris:

La insurrecció anarquista de l'Alt Llobregat gener de 1932	Unes vagues iniciades per miners que demanen millores laborals desemboquen amb enfrontaments amb les forces de seguretat i atemptats que s'estenen pel territori i es produeix una repressió que conclou amb l'empresonament i la deportació de centenars d'anarquistes, la qual cosa motiva l'augment de la tensió entre els sindicats anarquistes i el govern.
La revolució de gener de 1933	Iniciada per l'explosió de diverses bombes a Astúries i enfrontaments a diversos indrets d'Espanya, en alguns dels quals es proclama el comunisme llibertari. A Barcelona es descobreixen amagatalls d'armes i explosius i les vagues obreres s'estenen per l'estat.
La insurrecció de desembre de 1933	Dins de la qual es donen els fets de "Casas Viejas"

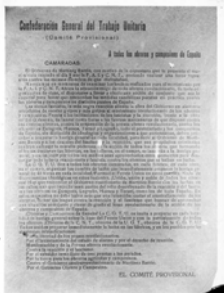

- Cerca el document.

	<p>Comissaria Delegada d'Ordre Públic a Terrassa. Diligències i atestats. Expedient informatiu sobre la detenció d'anarquistes. Informe de 22 de juliol de 1934.</p> <p>ANC1-1-T-9488. Codi doc. ANC@ula 4060</p>
---	---

- Descriu-ne el contingut i relaciona la informació que hi apareix amb l'evolució de les revoltes obreres en els anys 30 del segle XX. (el localitzaràs a ANC@ula amb el codi doc 4060)

- Cerca la descripció dels documents que tens a continuació a l'aplicació ANC@ula i escriu el peu d'imatge

Document	Peu d'imatge
<p style="text-align: center;">ANC1-555-N-38</p> 	
<p style="text-align: center;">ANC1-585-N-1934</p> 	

<p>ANC1-585-N-2016</p> 	
<p>ANC1-42-N-15702</p> 	
<p>ANC1-42-N-15839</p> 	
<p>42-27078</p> 	

- Omple la fitxa de descripció i anàlisi dels documents ANC1-555-N-38 i ANC1-42-N-15702

[Fitxa d'identificació i observació d'un document textual](#)

[Pautes per omplir la fitxa](#)

[Fitxa d'identificació i observació d'un document d'imatge fotogràfica](#)

[Pautes per omplir la fitxa](#)

- Classifica les reivindicacions que apareixen en el document ANC1-555-N-38 segons l'objectiu que es proposen aconseguir

Millores en les condicions de treball	Canvis polítics

A partir de l'observació d'aquests documents, pots treure unes primeres conclusions

- Les vagues es fan exclusivament per motius relacionats amb les condicions laborals?

- Et sembla un moviment estès arreu de Catalunya o es concentra a la ciutat de Barcelona?

- Cerca informació sobre les següents formacions polítiques i destaca'n les tres característiques que consideris fonamentals de cadascuna d'elles, des del punt de vista de la defensa dels drets dels obrers. (Pots consultar el [glossari de termes](#))

Formació política	Característiques / Principals idees que defensa
Esquerra Republicana de Catalunya (ERC)	
Partido Republicano Radical (PRR)	
Confederación Española de Derechas Autónomas (CEDA)	
FAI	
CNT	

Amb la victòria de les dretes en les eleccions generals de novembre de 1933, es va iniciar un període conservador que va aturar el procés de canvis iniciat amb el govern d'esquerres

- Completa el quadre:

Ideologia política dominant en el nou govern de l'Estat (octubre 1934)	
Ideologia política dominant en el govern de la Generalitat de Catalunya (octubre de 1934)	
Govern d'esquerra (1931-1933). Període progressista	<ul style="list-style-type: none"> -S'inicia una reforma agrària -Es promou el desenvolupament de l'ensenyament -Reforma de l'exèrcit -Estat laic, divorci -S'aprova l'Estatut de 1932 - - - - ...
Govern de Dreta (1933-1935). Període conservador	<ul style="list-style-type: none"> -S'atura la reforma agrària - - - - ...
Canceller d'Alemanya després de la victòria del seu partit en les eleccions 1933 i cap de l'estat i del govern d'Alemanya a partir de 1934	Adolf Hitler
Cap del govern italià des de 1922	Benito Mussolini

- Creus que la situació internacional influirà en les reivindicacions obreres que es fan a Espanya i a Catalunya? En quin sentit?

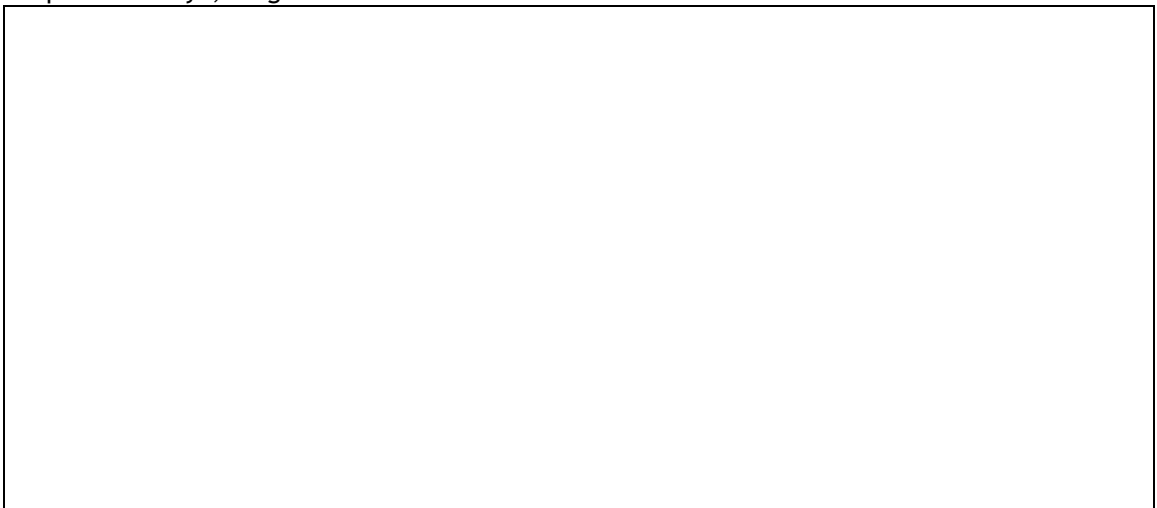
- Comenta la situació política general a Espanya i Europa l'any 1934.

- Quines poden ser les conseqüències d'aquesta situació per als obrers, a curt termini?

- I per Catalunya, en general?

- Observa els partits polítics que participen del govern de la Generalitat de Catalunya i del govern de la República

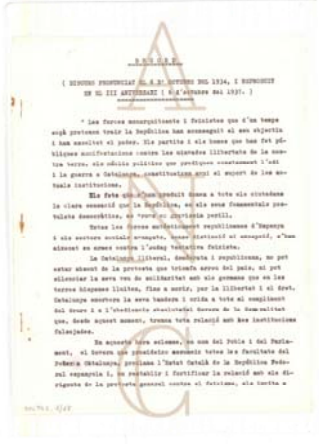
Govern de la Generalitat. Octubre 1934.	
President de la Generalitat	Lluís Companys i Jover (ERC)
Conseller de Governació	Josep Dencàs i Puigdollers (ERC)
Conseller de Justícia i Dret	Joan Lluhí i Vallescà (ERC)
Conseller de Finances	Martí Esteve i Guau (ACR)
Conseller d'Economia i Agricultura	Joan Comorera i Soler (USC)
Conseller de Cultura	Ventura Gassol i Rovira (ERC)
Conseller de Treball	Martí Barrera i Maresta (ERC)
Conseller d'Obres Públiques i Assistència Social i Sanitària	Pere Mestres i Albet (ERC)

Nou govern de La República. Nomenat del 5 d'Octubre de 1934.	
Presidència	Alejandro Lerroux (PRR)
Estat	Ricardo Samper (PRR)
Justícia Rafael	Aizpun (CEDA)
Marina	Juan José Rocha (PRR)
Hisenda	Manuel Marracó (PRR)
Instrucció	Filiberto Villalobos, (PRLD)
Governació	Eloy Vaquero (PRR)
Obres Públiques	José María Cid, (PAE)
Comunicacions	César Jalón (PRR)
Agricultura Manuel	Jiménez Fernández (CEDA)
Indústria	Andrés Orozco (PRR)
Treball	Oriol Anguera de Sojo (CEDA)
Guerra	Diego Hidalgo (PRR)
Ministres sense Cartera	José Martínez de Velasco, (PAE), y Don Leandro Pita Romero, independent.

- La CEDA defensa els drets dels obrers?

- Quina serà l'actitud dels obrers davant del nomenament de tres ministres de la CEDA, tenint en compte el context econòmic i polític, tant a nivell nacional com internacional?

- Com reacciona el govern de la Generalitat davant d'aquella situació?

	<p>Discurs pronunciat el 6 d'octubre de 1934 i reproduït en el tercer aniversari. Recull de fragments de discursos pronunciat pel president Companys durant la Guerra Civil. 20 de juliol de 1936 al 29 de desembre de 1938. ANC1-1-T-7559 Codi doc ANC@ula 1074</p>
---	---

- Localitza el document a ANC@ula llegeix-lo i interpreta quina serà la resposta per part dels obrers al discurs de Companys

Empty space for student response

- Quin rol representen els obrers en relació als fets d'octubre de 1934? Justifica la resposta des del punt de vista d'un obrer del 34

Empty space for student response
----

3. CONCLUSIONS

- Redacta un text en què s'expliquin els fets d'octubre del 34 des de la perspectiva dels obrers. Quines eren les seves demandes? Justifica el per què del seu rol dins d'aquests fets.